

Одржана обука за користење на системот СЕМПА во АПРЗ

На 17 и 18 септември 2013 година, во просториите на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството во дирекцијата во Битола, се одржа обука за користење и практична примена на системот за евиденција, мониторинг и евалуација, и планирање на активности. На обуката присуствуваа советодавачи од регионалниот центар Битола, а целта е постепено да се обучуваат и советодавачите од сите работни единици ширум државата. Со завршувањето на обуката ќе се започне и практична примена на системот.

Состојба

Со цел прилагодување кон новите потреби за обезбедување на квалитетни советодавни услуги кои се дел од Заедничката земјоделска политика на Европската Унија, но и заложбите на Владата на Република Македонија за обезбедување на соодветна поддршка на македонските земјоделски производители, АПРЗ се соочи со потребата за забрзана и ефикасна имплементација на реформи кои подразбираат подобрување на процесите поврзани со секојдневното работење на советниците, а воедно и со сериозната потреба од подобрување на квалитет на податоците за Фарма на национално ниво. Едно стратешко решение на АПРЗ во битката за брза реализација на овие потреби е имплементација на интегрирано софтверско решение.

Решение

АПРЗ во соработка со проектот од СИДА и софтверска компанија имплементира Веб базирано интегрирано решение СЕМПА кое во себе инкорпорира повеќе функционални модули со што се покриваат различни аспекти од секојдневното работење на вработените советници од АПРЗ. Сите потсистеми се дел од хиерархиската структура на пристап до системот СЕМПА.

СЕМПА

АДМ, ЕВА, ЕВЛ - Модули за Администрација, Евиденција, Евалуација и Мониторинг

Со цел да се зголеми ефикасноста и ефективноста во реализацијата на годишните планови за работа, во АПРЗ е имплементиран СЕМПА систем. Во системот динамички се дефинираат конкретни проекти и под-проекти кои се поврзани со вработени, клиенти, барателот на услугите, потребните ресурси, постапки и упатства кои се користат во реализацијата, записите за евиденција на задачите и условите на проектот по периоди (листи, слики, итн.). Целокупната активност на вработените се следи и оценува според предефинираните индикатори за перформанси од различни нивоа на управување и одговорности. Дополнително, се евидентира и мислењето за задоволството на клиентите за дадените услуги.

Модулите ги нудат следните клучни функционалности:

- Администрирање на бизнис ентитети и конфигурации во насока на максимизирање на динамичност во системот:
 - Улоги на корисници, Вработени, Работни места, Дополнителни функции на вработени,
 - Организациски единици, Локации, Странки (Екстерни ентитети во системот како на пр. Физички лица, Правни лица, Владини институции, Други организации и институции,...)
- Администрирање на Проекти
 - Креирање и уредување на типови на проекти, подпроекти, активности, специјалности и производи по подпроект
- Работа на подпроекти
 - Планирање на подпроекти од страна на вработен
 - Одобрување за работа на подпроектот од страна на надреден согласно хиерархиска структура
 - Работа на подпроект - евиденции за активности и неделни извештаи во текот на целиот животен циклус на подпроектот по периоди
 - Уредување на Генерални информации за активност: Место на реализација, Корисник
 - Уредување на ангажирани човечки ресурси, потрошено гориво, опрема, останати трошоци, реализирани атомични задачи, додавање на коментари и записи од реализација
 - Поднесување на неделни извештаи за сработеното од вработен до надреден
- Мониторинг на активности и подпроекти на ниво I, II, III
- Евалуација на активности и подпроекти на ниво I, II
- Жалба на вработен по спроведена евалуација

Следствено, се снима и мислење и задоволството на клиентите за дадените услуги.

Прашалници

Во СЕМПА се вградени и следните видови на прашалници со:

Податоци од Задоволство на Корисник (Фармер) и рејтинг

- **Според тип на советничка услуга:** презентација, обука, практична реализација
- **По теми и квалитете на теми:** разбирливост, корисност, прифатливост, применливост
- **Евалуација на Советник:** артикулација, разбирливост, учтивост, комуникација, интерактивност, соодветен пристап, компетентност
- Анализата на податоците е корисна за
- Советникот - за сопствена надградба, подобрување на советодавните услуги а со тоа и за Фармерот

Податоци за потребите и барањата на фармерите за советнички услуги, особено за

- **Специфични области:** Сточарство, Поледелство, Агроекономија, Градинарство, Органско производство, Лозаро-овоштарство, Околина на фарма
- **Најпогоден период:** претпладне/попладне, работен ден/викенд, месец од годината
- **Начин на испорачување на советодавните услуги:** презентација, обука, телевизиски емисии, практични активности, кратки известувања (e-mail, СМС, радио, мобилен телефон), употреба на материјали (печатени брошури, летоци, водичи, прирачници, ..)

Анализите на податоците се корисни за:

- Фармерите - за подобрување на развојот на фармата
- Советниците, АПРЗ - за планирање на советничките услуги, времето и буџетот

ФПМ модул - Управување со Профил на Фарма

Овој модул обезбедува ефикасен и интуитивен внес и преглед на податоци за Фарма, согласно пропишани обрасци на АПРЗ, за Фарми кои склучиле договор со АПРЗ за понатамошна употреба на така собраните податоци. Категориите на податоци кои советникот може да ги евидентира се следни:

- Општи информации за фармер - Лични податоци
- Општи информации за фарма - Локација, Персонал, Фамилија
- Ресурси на фарма- Човечки, Материјални, Природни
- Бизнес податоци - Трошоци во производство, Приноси, Приходи, Залихи, Работна сила, Инвестиции, Други податоци

Решението инкорпорира контроли при внес на податоците како и одложени контроли на така внесените податоци со цел да се постигне високо квалитетна база на податоци за фарми. Вака вградените контролите се согласно бизнис правилата поставени од страна на АПРЗ за податоци за фарма за национално ниво, т.н. интерни контроли, но и т.н. екстерни контроли, како пр. контроли согласно спецификацијата за ФАДН и RICA и сл.

Преку веб интерфејсот на овој модул, воедно се прегледуваат и ажурираат и оние податоци кои се пренесени по остварената синхронизација со мобилните апликации поставени на Таблетите, кои советниците може да ги користат при собирање на податоци за фарма додека се на терен.

Дополнително, веб решението, паралелно со мобилната имплементација има функционалност за брза проценка на репрезентативност на фарма согласно расположливите ресурси и постоечкото производство на фарма.

АНД модул - Мобилна апликација (Андроид)

Во чекор со технолошките трендови и можностите кои ги нудат мобилите уреди и со имплементираната портабилна мобилна апликација од страна на InterWorks за внес на

податоци за фарма, АПРЗ премина кон едно скалило погоре при реализацијата на теренските активности за собирање на податоци за фарма. Мобилната апликација ги овозможува следните функционалности:

- Внес и ажурирање на сите податоци за фарма согласно пропишан образец на АПРЗ, додека советникот е на терен, вклучувајќи и пренос/синхронизација на така внесените податоци кон централна локација
- "off-line" и "on-line" режим на работа, со фокус на "off-line" режимот, како најпесимистичко решение во услови на работа во рурални средини со слаба достапност кон Internet мрежа
- Можност за регистрирање на гео-локација на фарма и полиња кои се во сопственоста на фарма со употреба на GPS и употреба на off-line мапи во услови на работа на off-line режим
- Можност за внес на дигитален потпис

СМС модул - Управување со СМС пораки

Во пресрет на напорите на АПРЗ за модернизација и унапредување на советодавните услуги, како дел од интегрираното решение СЕМПА, АПРЗ во соработка со софтверската компанија InterWorks имплементира web модул за управување со СМС пораки. Web интерфејсот за внесување на СМС пораки овозможува на лесен начин да се креира и испрати СМС порака до група од еден или повеќе фармери кои соработуваат со АПРЗ. Функционалностите кои ги нуди СМС модулот се следни:

- Креирање на групи на Фарми според потребите и по различни критериуми кои ги нуди мултифункционалниот филтер: по локации, региони, и по производство на фарма
- Креирање, уредување и испраќање на СМС пораки до групи и поединци преку предефиниран оператор/провајдер на услуги за пренос на пораки низ мобилна мрежа
- Одложено испраќање на пораки
- Можност за прегледување на испратени пораки и пораки кои се со статус на чекање

ПРП модул - Алатка за Партиципативна рурална проценка

Успешноста и профитабилноста на една фарма е во корелација со опкружувањето, кое главен фактор во анализите на еден советник, особено при изработката на советодавните пакети, услуги и совети. Со цел да се обезбеди побрза и поголема достапност на прибраните информации за опкружувањето на една фарма и воопшто локација, СЕМПА системот вклучува дополнителна компонента за внес и прегледување на информациите кои се неопходни за проценка на рурална средина. Следните карактеристики се дел од оваа компонентата:

- Администрација на групи на вработени задолжени за собирање на податоци за ПРП

- Администрација на Типови на информации и специфични информации за ПРП
 - Администрација на можни извори на информации
 - Внес и уредување на типови на информации и специфични информации по локација од страна на задолжена група на вработени за конкретна локација
 - Преглед на историја на внесените информации по деловни години
 - Групи од видови податоци (Инфраструктура,, Демографија,. Земјиште,. Бизнес, Граѓанско општество, Културно историско наследство,.Инфраструктура и услуги, Јавни услуги Земјоделски бизнис, Производство и преработка, Трговија, Граѓанско општество, Здруженија на земјоделци, Кооперативи / задруги,Културно историско наследство
- Овај модул е прв чекор за развој на Мерката Лидер

Типови на анализи, извештаи и придобивки

Различни категории на податоци од СЕМПА овозможуваат различни анализи според различни критериуми и од различните заинтересирани страни: Фармерите, АПРЗ, Владата, науката, ФАДН, секој од свој агол. Придобивките од овие анализи се делат и се повеќекратни при што, директно или индиректно, крајната придобивка е на страната на фармерот.

- Употреба на сметководствени податоци за Фарма (Општи информации, податоци за Производство, Ресури, Финансии)
- Употреба на податоци надвор од сметководствените податоци за фарма - Совети, Листи на советници, Прашалници
- Употреба на комбинирани податоци - Совети & Сметководствени податоци за фарма

Сметководствените податоци за фарма ги опфаќаат следните категории на податоци:

- Општи информации за Фарма (Локација, Тип, Име, Сопственик на фарма/Здруженија на фармери...),
- Податоци од Производство (Приноси, Приходи,Трошоци,...),
- Ресурси (Материјални, Човечки, Природни),
- Финансии (Долгови, Инвестиции, Субвенции,..)

Производствените податоци од СЕМПА може да се анализираат по различни критериуми(по Производ, по Фарма или Фарми, по Регион и/или Локации, по години...) и за различни цели.

Во податоци за фарма кои се вон сметководствените спаѓаат следните категории:

- Совети
- Листа од Советници

- Прашалници

Испорачани вредности и придобивки

Со имплементираното решение СЕМПА на InterWorks и помогна на АПРЗ да ги стекне следните придобивки:

СЕМПА

Администрација, Евиденција и Мониторинг

СЕМПА како стратешко софтверско решение претставува алатка која:

- Го забрзува процесот на воспоставување на поефикасни организациски и работни процедури
- Ја олеснува имплементацијата на незрели процеси кои се на сам почеток на развој
- Обезбедува подобра контрола над утврдените работни процеси, како и децентрализиран пристап во координација, контрола и спроведување на работните активности
- Врз основа на конкретни параметри на активности со показатели на успешност и евалуација, го поддржува утврдувањето на стратешките планови, годишните планови за работа, како и финансиските средства
- Ја заменува хартиената евиденција за некои процеси и на тој начин го олеснува процесот на известување и донесување на одлуки на повисоко ниво
- Го олеснува процесот на утврдување на реалните трошоци за услугите на АПРЗ, како чекор кон подобрување на услугите на АПРЗ.

ФПМ модул - Управување со Профил на Фарма

- Ефикасен, точен и подобар внес на податоците како и подобар квалитет на податоците во целина. Тоа им помага на советниците да анализираат и управуваат со попрецизни податоци и да се потпрат на податоци со подобар квалитет. Повратно, ова и' помага на АПРЗ за навремено и ефикасно спроведување на сопствената политика како и во процесот на донесување одлуки на микро и на макро ниво
- Можноста за работа во паралелен режим на работа во две последователни години го скратува циклусот на предавање на податоци кон ФАДН мрежа за претходна година, а овозможува непречен внес на податоци за фарма за наредна година

аФАДН модул - ФАНД конверзија на податоци за Фарми

Со Real time конверзијата на податоците од национално ниво во ФАДН и вградените контроли се постигнува следното:

- Скартено време на циклус за промена на подтаци за фарма по идентификувани проблеми од страна на RICA систем

АНД модул - Мобилна апликација (Андроид)

- Скратен циклус за собирање на податоци за фарма на терен - елиминација на мануелен внес на податоци на хартија
- Зголемување на точност и квалитет на податоци за фарма

СМС модул - Управување со СМС пораки

- Зголемена ефективност и ефикасност на активностите на советниците масовно информирање на Фармери со кои соработуваат

ПРП модул - Алатка за Партиципативна рурална проценка

- Олеснување на анализи за опкружување на фарма неопходни за дијагностицирање на проблемите при изработка на советодавни пакети

Типови на анализи, извештаи и придобивки

Придобивките од анализите на сметководствените податоци за Фарма и податоците надвор од нив, исто така се неограничени и тоа за сите заинтересирани страни било за АПРЗ - Вработените на АПРЗ, Владата - Институциите, Науката Истражувачите, но на прво место за фармерите. Некои од клучните придобивки се:

- **Полесно наоѓање и планирање на пласман за производи и пазари** - за Фармерите, Здруженијата на Фармери и Општините
Извештаите на засадени хектари од некои култури по локации и/или региони заедно со нивните анализи, може да помогнат во планирањето на приносот а со тоа и за маркетинг цели. Со овие анализи, АПРЗ може да даде препораки до земјоделските здруженија и општините, за да може полесно да делуваат во изнаоѓањето на пласман на производите на своите фармери.
- **Планирање на развојот на земјоделскиот сектор** - за Фармерите, Здруженијата на Фармери и Општините
Врз основа на извештаите за земјиште на фармите во одреден регион/општина, особено необработливо земјиште и нивната анализа, општините имаат можност да го планираат развојот на земјоделскиот сектор.
- **Основа за микро и макро анализи -> насоки за примена на нови методи, методологии и технологии** - за Фармери, АПРЗ, Истражувачи
Со анализата на податоците од земјоделското производство за регионот, споредбата на резултатите од производство по регион, а особено со анализата на трошоците на производство по производи и по региони, Профилот на Фарма обезбедува основа за научните институти да носат извештаи и соодветно да обезбедат насоки за примена на нови научни и технички сознанија.
- **Основа за ФАДН прашалници** - за Владини институции, Фармери

Податоците од Профилот на фарма, како податоци на национално ниво се основа од која се генерираат потребните податоци за ФАДН а се користат за проценка на потребата за субвенции и инвестиции во она производство кое е од национален интерес.

- **Употреба на податоци за Совети – Придобивки за Советникот, АПРЗ, Фармерот**

Профилот на Фарма дава прецизен преглед за услугите кои се дадени на фармерот, независно од тоа дали станува збор за:

- Едукација
- Обуки
- Трансфер на вештини со презентација
- Интерактивни сесии
- Советодавни пакети

Советите може да се анализираат според: Тип на совет, Специјалност, Период,...

- **Употреба на податоци за Советници - Придобивки за Советникот, АПРЗ, Фармерот**

Со Профил на Фарма се добива прецизен преглед за тоа КОЈ давал услуги на еден Фармер кој понатаму би можел да се користи за компаративни анализи за тоа кој е заслужен било за добрите или лошите резултатите на една фарма, Советникот или Фармерот.

Практиката покажува дека за добрите/лошите резултати не е заслужна само една страна. Постојат ситуации во кои исти совети од ист советник кои се дадени на два фармери немаат ист ефект на фарма со ист тип на производство. Имајќи го Профилот на Фарма и со примена на компаративни анализи за повеќе фарми со истиот тип на производство, проблематичната страна може лесно да се лоцира заради тоа што залагањето е заедничко, а резултатите зависат од квалитетот на услугите кои се обезбедени од страна на советникот, од една страна и од друга страна, од квалитетот на собраните податоци за фармата (обезбедени од страна на фармерот) заедно со правилната примена на услугата од страна на фармерот.